

PATVIRTINTA:
VšĮ Lietuvos prabavimo rūmų
direktorius 2021-12-16
įsakymu Nr.(1.6)1-51

ŪKIO SUBJEKTŲ SU TAURIAISIAIS METALAIS IR BRANGAKMENIAIS SUSIJUSIOS VEIKLOS RIZIKINGUMO VERTINIMO - PATIKRINIMŲ PLANAVIMO ATRANKOS KRITERIJAI

1. Atliktų ūkio subjektų veiklos, susijusios su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, patikrinimų rezultatų analizė :

1.1. negautas rašytinis ūkio subjekto patvirtinimas apie duoto privalomo nurodymo įvykdymą, t.y. neįvykdytas to ūkio subjekto veiklos paskutinio patikrinimo metu Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros pareigūno (toliau tekste – pareigūnas) ūkio subjektui duotas privalomas nurodymas – **10 balų** (1.1.1 – 1.1.7.) :

1.1.1. priimti sprendimą dėl patikrinimo metu rastų pagal Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo reikalavimus nepaženkintų tauriųjų metalų gaminių (įspauduotų deklaruojamais prabos ženklais – arabiškais skaitmenimis, pvz. „925“, „585“);

1.1.2. nustatytą datą ir laiku pateikti pareigūnui tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių apskaitos dokumentus;

1.1.3. patikslinti ūkio subjekto duomenis (registracijos, veiklos, korespondencijos, veiklos adresus, vadovo pareigas vykdančio asmens vardą, pavardę ir pan.) Lietuvos prabavimo rūmų tvarkomame Ūkio subjektų, užsiimančių su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusia veikla, sąrašė;

1.1.4. pateikti Lietuvos prabavimo rūmams prabų, masės, įspaudų, brangakmenių tapatybės ir charakteristikų kontrolinei patikrai patikrinimo metu paimtus tauriuosius metalus ir brangakmenius, jų gaminius;

1.1.5. priimti sprendimą dėl patikrinimo metu be sertifikatų (be Lietuvos prabavimo rūmų Kokybės pažymėjimų arba be Lietuvos prabavimo rūmų pritvirtintų numeruotų etikečių) rastų skirtų realizuoti privalomai sertifikuotinių neįtvirtintų brangakmenių arba gaminių su privalomai sertifikuotinais įtvirtintais brangakmeniais;

1.1.6. pateikti matavimo priemonių galiojančios metrologinės patikros dokumentus, superkant ar priimant įkeičiamus (lombarde) tauriuosius metalus ir brangakmenius, jų gaminius ar laužą;

1.1.7. raštu arba elektroniniu paštu informuoti Lietuvos prabavimo rūmus apie privalomo nurodymo tinkamą įvykdymą;

1.2. patikrinimo metu nustatyti skirtų realizuoti tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių prabos įspaudų ir prabų, nurodytų etiketėse, neatitikimo faktai. Todėl, planuojamas ūkio subjekto, pardavusio arba pateikusio realizuoti pagal konsignacinius dokumentus tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminius į prekybą ir pritvirtinusio prie gaminių etiketes, veiklos patikrinimas – **5 balai**.

1.3. atlikus iš ūkio subjekto paimtų tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių prabų, masės, įspaudų, brangakmenių tapatybės ir charakteristikų kontrolinę patikrą, nustatyti Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo pažeidimo faktai – **10 balų**. Todėl planuojamas :

1.3.1. kitų to paties ūkio subjekto veiklos vietų patikrinimas;

1.3.2. ūkio subjekto, iš kurio įsigijo tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminius, veiklos, susijusios su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, patikrinimas;

1.3.3. ūkio subjekto, pirkusio iš šio ūkio subjekto tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminius, veiklos, susijusios su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, patikrinimas;

1.4. tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių apskaitos dokumentų patikrinimo metu nustatyti ūkio subjektai (fiziniai ar juridiniai asmenys):

1.4.1. nepateikę Lietuvos prabavimo rūmams veiklos su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais deklaracijos, t.y. nedeklaravęs vykdomos veiklos – **8 balai**. Veiklos su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais nedeklaravusių ūkio subjektų veiklos patikrinimai yra įtraukiami į kito(ų) mėnesio inspektorių - revizorių darbo planus, raštu duodant ūkio subjektams privalomus nurodymus konkrečią

dieną pateikti tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių apskaitos dokumentus nuo veiklos, susijusios su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, pradžios bei tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių faktinius likučius, turimus patikrinimo dieną;

1.4.2. nenurodantys visų pagal Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymą privalomų tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių apskaitos rekvizitų. Todėl, planuojamas ūkio subjektų, išrašiusių neteisingus tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių apskaitos dokumentus, veiklos patikrinimas – **5 balai**.

1.4.3. inventorizavę nuosavybės teise ūkio subjektui priklausančius tauriuosius metalus ir brangakmenius, jų gaminius kartu su ūkio subjektui nepriklausiančiais, bet pas ūkio subjektą esančiais (3-iųjų asmenų) tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, jų gaminiais. Todėl, planuojamas ūkio subjektų (3-iųjų asmenų), pateikusių tauriuosius metalus ir brangakmenius, jų gaminius, veiklos patikrinimas - **5 balai**;

1.4.4. neinventorizavę pas kitus ūkio subjektus (trečiuosius asmenis) esančių tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių. Todėl planuojamas ūkio subjektų, faktiškai turinčių tauriuosius metalus ir brangakmenius, jų gaminius, veiklos patikrinimas - **5 balai**;

1.4.5. tauriuosius metalus ir brangakmenius, jų gaminius konsignacinių dokumentų pagrindu pateikę realizuoti fiziniams asmenims, prekiaujantiems tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, jų gaminiais pagal verslo liudijimą arba Lietuvos nuolatinio gyventojų individualios veiklos vykdymo pažymą - **8 balai**.

1.5. tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių apskaitos dokumentų patikrinimo metu nustatyti ūkio subjektai, nedeklaravę konkrečios jų vykdomos veiklos su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais (pvz. bendrovė yra deklaravusi Lietuvos prabavimo rūmams prekybą tauriųjų metalų gaminiais, tačiau faktiškai vykdo ir tauriųjų metalų gaminių gamybą, kuri nėra deklaruota) - 5 balai;

1.6. lombarde atsiimami visi arba beveik visi įkeisti taurieji metalai ir brangakmeniai, jų gaminiai - **10 balų**;

1.7. iš lombardo neatsiimti (neišpirkti) taurieji metalai ir brangakmeniai, jų gaminiai paaimami (perduodami) asmeninės ūkio subjekto vadovo nuosavybėn – **10 balų**;

1.8. tas pats ūkio subjektas vykdo veiklą su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, įsigijęs verslo liudijimą ir užregistravęs juridinį asmenį (bendrovę, individualią įmonę) – **9 balai**;

1.9. ūkio subjektas vykdo veiklą su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, įsigijęs verslo liudijimą, o jo šeimos nariai (sutuoktinis, tėvai, vaikai) vykdo veiklą su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, užregistravęs juridinį asmenį (bendrovę, individualią įmonę) arba atvirkščiai – **8 balai**;

1.10. ūkio subjektas Lietuvos Respublikoje realizuoja iš kitų Europos ekonominės erdvės valstybių įsivežtus tauriuosius metalus ir brangakmenius, jų gaminius - **5 balai**;

1.11. paskutinio ūkio subjekto veiklos patikrinimo metu nurodytu adresu ūkio subjektas nerastas - **5 balai**;

1.12. ūkio subjektas lombardo (įkaito paėmimo už paskolą) paslaugas teikia visą parą - **5 balai**;

1.13. ūkio subjektas teikia lombardo (įkaito paėmimo už paskolą) paslaugas, superka ir parduoda tauriuosius metalus ir brangakmenius, jų gaminius ir laužą, tačiau nepateikė prabuoti gaminių arba nesikreipė dėl Kokybės pažymėjimo išdavimo, kuris reikalingas žaliavos, laužo, pusfabrikačių pardavimui vidaus rinkoje – **5 balai**;

1.14. ūkio subjektas vykdo tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių gamybą, tačiau nepateikė prabuoti pagamintų tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių – **8 balų**;

1.15. veiklą vykdė Lietuvos prabavimo rūmams nenurodytu (nedeklaruotu) veiklos adresu – **6 balai**.

1.16. įsigytą investicinį auksą arba sidabrą panaudojo kaip žaliavą tauriųjų metalų gaminių gamybai, taisymui ar pan. – **10 balų**.

2. Ūkio subjektų, deklaravusių veiklą su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, sąrašo (toliau - Sąrašas) duomenų analizė:

2.1. paaiškėja, kad ūkio subjektas, Lietuvos prabavimo rūmams deklaravęs veiklą su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, pateikė netikslius ar neteisingus duomenis – **4 balai**;

2.2. ūkio subjektas, Lietuvos prabavimo rūmams deklaravęs tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių gamybą ir realizavimą, teisės aktų nustatytu laiku ir tvarka nepateikė Lietuvos prabavimo rūmams atsakomybės ženklo pavyzdžio – **8 balai**;

2.3. ūkio subjektas informuoja, kad nutraukė veiklą, susijusią su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, kai anksčiau ūkio subjekto veikloje buvo nustatyti galiojančių teisės aktų pažeidimai (nusižengimai) – **6 balai**;

2.4. ūkio subjektas informuoja, kad keičia savo statusą (likviduoja individualią įmonę ir pradeda veiklą pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą, pan.) – **5 balai**;

2.5. ūkio subjektas dažnai keičia veiklos vietų adresus (du ir daugiau kartų per metus) – **5 balai**;

2.6. ūkio subjektas deklaravo Lietuvos prabavimo rūmams veiklą su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, tačiau nevykdo Lietuvos prabavimo rūmų prašymo pašalinti nustatytus trūkumus (patikslinti duomenis ar pan.) – **10 balų**;

2.7. veiklą su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais (gamybą, taisymą, prekybą ir pan.) deklaravę ūkio subjektai vykdo nedeklaruotą prekybą tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, jų gaminiiais ir laužu, naudojant ryšio priemones – **5 balai**;

2.8. ūkio subjektai naudoja tauriuosius metalus ir brangakmenius netauriųjų metalų gaminių gamyboje – **5 balai**;

2.9. ūkio subjektas, nepranešęs apie veiklos nutraukimą, teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais nepateikė statistinės ataskaitos už praėjusius metus arba pateikė „nulinę“ statistinę ataskaitą – **8 balai**.

2.10. ūkio subjektas, įpareigotas patikslinti veiklos deklaraciją, per nustatytą terminą to nepadaro – **8 balai**;

2.11. deklaruoja vykdomą veiklą, tačiau pateikia „nulinę“ statistinę deklaraciją – **8 balai**.

3. Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateiktų tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių importo/eksporto ir prabavimo duomenų palyginimo rezultatų analizė :

3.1. ūkio subjektas importavo tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminius, bet per 1 mėnesį nuo išleidimo laisvai cirkuliuoti iš viso nepateikė prabuoti tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių – **8 balai**;

3.2. ūkio subjektas yra importavęs žaliavą (pvz. tauriojo metalo granules), tačiau per 3 mėnesius nuo išleidimo laisvai cirkuliuoti nepateikė prabuoti savo gamybos gaminių arba nesikreipė dėl Kokybės pažymėjimo išdavimo, kuris reikalingas teisės aktų nustatyta tvarka žaliavos pardavimui – **10 balų**;

3.3. fizinis asmuo, nedeklaravęs Lietuvos prabavimo rūmams veiklos su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, sistemingai importuoja tauriuosius metalus ir brangakmenius, jų gaminius kaip daiktus, skirtus saviems poreikiams – **7 balai**;

3.4. ūkio subjektas, deklaravęs veiklą su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, nuolat ar periodiškai eksportuoja tauriuosius metalus ir brangakmenius, jų gaminius. Planuojamas eksportuotų tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių įsigijimo (kilmės) dokumentų patikrinimas – **5 balai**.

3.5. Muitinės duomenimis, importuoja tauriųjų metalų gaminius, tačiau nedeklaruoja prekybos gaminiiais – **10 balų**;

4. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateiktų duomenų ar informacijos analizė – **8 balai**.

5. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateiktų duomenų ar informacijos analizė – **10 balų**.

6. Ūkio subjektams suteiktų prabavimo paslaugų palyginamoji analizė – **5 balai** :

6.1. nuo paskutinio patikrinimo nėra pateikęs prabuoti tauriųjų metalų gaminių;

6.2. kiekvieno ūkio subjekto atskirai paskutinių 2-4 metų prabavimo paslaugų apimčių mažėjimas, įvertinus ūkio subjekto veiklos rūšių bei veiklos vietų skaičiaus pokytį.

7. Prabavimo, brangakmenių tapatybės nustatymo, vertinimo ir kitų Lietuvos prabavimo rūmų suteiktų paslaugų analizės rezultatai, rodantys rizikos faktorius (pvz. nesinaudoja Lietuvos prabavimo rūmų paslaugomis) - **5 balai**.

8. Kita informacija, medžiaga, leidžianti daryti prielaidą, kad ūkio subjekto veikloje daromi Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo ir (ar) Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pažeidimai – **10 balų**.

9. Naujai veiklą su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais deklaravę ūkio subjektai, praėjus 6 mėnesiams nuo nurodytos veiklos pradžios, neužpildę (neatsakę) į siūstus kontrolinius klausimynus - **5 balai**.

10. Gyventojų pateiktų ar kitų institucijų persiūtų skundų analizė ar gautas kito kompetentingo viešojo administravimo subjekto rašytinį motyvuotą prašymą atlikti ūkio subjekto veiklos patikrinimą – iki **8 balų**. Įvertinus skundo analizę, vertinimo kriterijus gali būti **nuo 0 iki 8**.

11. Ūkio subjektas 6 paskutinių kalendorinių mėnesių laikotarpiu buvo baustas administracine nuobauda už nustatytos tvarkos užsiimti veikla su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais nesilaikymą - **5 balai**.

12. Ūkio subjektai veiklą su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais vykdo, naudodant ryšio priemones (prekiauja, deklaruoja/reklamuoja teikiamas paslaugas (gamybą, taisymą, supirkimą, kt.)), tačiau Lietuvos prabavimo rūmuose nėra deklaravę šios veiklos – **10 balų**.

13. Socialiniuose tinkluose nustatomi veiklos su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais nedeklaravusio ūkio subjekto faktinės veiklos su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais požymiai – **9 balai**.

14. Lietuvos prabavimo rūmuose registruoti ūkio subjektai vykdo prekybą tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, jų gaminiiais ar laužo, naudodami ryšio priemones, tačiau:

14.1. gamintojas prekiauja deklaruojamais “vienetiniiais” gaminiiais, tačiau nėra pateikęs Lietuvos prabavimo rūmams prabuoti gaminių - **10 balų**;

14.2. prekybininkas prekiauja deklaruojamais “vienetiniiais” gaminiiais, tačiau nėra pateikęs Lietuvos prabavimo rūmams prabuoti gaminių - **8 balų**;

14.3. elektroninėje parduotuvėje skelbiama parduodamų deklaruojamų tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių ar laužo kaina neatitinka rinkos kainos (mažesnė nei vidutinė rinkos kainos) arba taikomos didelės nuolaidos (iki 50-70 proc) – **8 balų**;

14.4. elektroninėje parduotuvėje skelbiama informacija apie parduodamus tauriuosius metalus ir brangakmenius, jų gaminius ir laužą neatitinka teisės aktuose numatytos privalomos informacijos apie tauriuosius metalus ir brangakmenius, jų gaminius ar laužą (pvz. nurodyta “parduodami auksiniai žiedai, 150 Eur”) – **10 balų**;

15. Atsakydamas į Lietuvos prabavimo rūmų pateiktą kontrolinį klausimyną, ūkio subjektas pažymėjo, kad jo veikla neatitinka galiojančių teisės aktų, reglamentuojančių veiklą su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, reikalavimų – **10 balų**.
